

Pomyslná procházka noční Prahou

A půlnoc blíží se v chorálu zvonů
a vyvolává matné postavy přízraků.
Čekáme s apatií vandráků
a tolik, tolik se těšíme domů.

Jindřich K r a u s

Napsáno 19.8.1944 v koncentrac. táboře.

SSSR. Boris Jelcin, I. tajemník moskevského výboru KSSS: Jestliže šéf ne vytvoří takovou atmosféru, ve které se může pokojně, bez pozdějších stresů, vyjádřit jiné stanovisko, tak v takové instanci nebude kolegialita. Názory soudruhů z exekutivy nejsou vždy stejné s mými, ale pozprvu někdy, s jakou těžkostí soudruh zvedá ruku, hlasující proti... Tento rituál se soustavně vžíral do těla jako uhelný prach. A co je nejhorší že se z toho stal obyčej a to závazně. Řeknu otevřeně: ještě ne všechny **kvarty** stranického domu jsme nevyčistili od tšpiny. Ve vlastním zájmu z toho využívají pochlebníci. Jejich životnost a působivost se do nových podmínek a nových vůdců - jsou neslychané. Znovu začínají pochlebovat, zveličovat jakési osobní zásluhy. A je to špatné, jestliže se vůdce nechá chytnout na takovou návnadu... Politika 18/87.

Vietnam. Volby ve Vietnamu se odbyly 19. dubna. Všechny západní agentury upozorňují, že tyto třetí od sjednocení země volby dávají voličům dosud nejširší možnost výběru, když bylo voličům představeno 829 kandidátů na 496 mandátů. Zároveň prezident 79-letý Truong Chinh jakož i premier 80-letý Pham Vang Dong se neobjevily na listě kandidátů a dali na vědomí, že mají záměr, ustoupit ze svého postavení. Politika 18/87.

Vietnam. Generální tajemník KS Vietnamu Nguen Van Linh: "...V době posledních více než 10 let jsme udělali velkou chybu, realizující řízení hospodářství státními intervencemi, opírající se o byrokratický centralismus... VI. sjezd uznal 5 základních částí skládajících hospodářství naší země, mezi nimi i sektor soukromý a individuální. V naší současné etapě rozvoje tyto sektory odehrávají v určitém stupni užitečnou roli. Naše dřívější ochota k jejich likvidování se ukázala nerealistická a škodlivá." Politika 18/87.

Polsko. Prof. dr. Antoni Rajkiewicz, ředitel Institutu práce a sociálních věcí: "...Věc charakteristická, stále více společenských skupin v Polsku se se sympatiemi chová k počínáním Gorbačova.

- Rovněž s očekáváními, ale - některé skupiny - s nepokojem.

- Ano. S očekáváními, ale i s nepokojem. Prosím vzpomeňte si, že rozmanitě vlivné skupiny u nás si zakládaly na podpoře konservativních elementů v Sovětském svazu. Dnes ztrácí grunt. Brání se. Ostatně, vždy a každá skupina ve společnosti, která odchází z arény, brání se do poslední chvíle a to rozmanitými způsoby." V rozhluvě s Andrzejem W. Malachowskim "Przegląd Tygodniowy" 26. IV.

Polsko. Witold Lipski, člen Rady Státu: "...Osobně usazuji, že nebude stabilizace v Polsku, dokud nebudou provedeny volby do Sejmu, které společnost uzná za plně demokratické. Podtrhuji, jde tu o uznání v subjektivním pocitu a ne o objektivní ocenění volebního systému. Nowa Wieś 19/87.

ČSSR. Josef Bob, z diskuzního příspěvku na českém sjezdu svazu spisovatelů: My takové problémy nemáme. Bílá místa bychom si lehce zaplnili a při této jedné jediné /jánošíkovské/ legendě bychom jich rádi uživili i víc. Jenže těch bílých, tabuizovaných, bolavě deformovaných, násilím vygumovaných či vyblokových míst je strašně moc. Od úsvitu našich dějin až po nedávnou minulost... Buďte věci osobní odvahy a statečnosti, jestli současný spisovatel či scénárista přestane mlčet o tragickém období padesátých let, jestli k politickým rehabilitacím přidá - třeba opožděně - i lidský příběh a jeho poselství; jestli mu přestane být lhostejné, že si mladí lidé pletou Tisa s Clementisem... Straně a socialismu nejeme ku prospěchu tím, že zamlčujeme, některé nepříjemné skutečnosti, chyby a omyly. Pravda je naším spojencem, ne nepřítelem. Hledání a vyslovování pravdy je osvobozujícím aktem pro spisovatele i čtenáře, pro literaturu i společnost. RP 6.3.87.

•Polsko. Kisiel: Či historie existuje? - vážná otázka a veelku ne prost odpověď. Na jisto ona existuje na Nebeském Videomagnetofoně, tam se jistě ni neztratí a zůstává na věčnost. Ale tady na zemi historie trvá pouze v lidské vědomí a to je nedokonalá, záleží od zřidel častokrát tendenčních, částečných či zcela neobjevených či zatajených. Historie 42 let PLR, např., je v podstatě málo známá, archivní materiály ne vždy dostupné, hodně věcí se rozhodlo ústně, bez zápisů, mnoho úmyslně bylo odsouzeno k nepaměti. Výsledkem je, že mladí lidé více dnes mnohdy vědí o Batorym či Staňislavovi Augustovi než Bierutovi či Gomulkovi...Vyskytují se lidé, kterých na náboženství zajímá hlavně...politika. Věc je to pochopitelná, zvláště v nynějším Polsku, ale je třeba uvážit, aby se nepřekročila hranice možností a hespednout do subjektivní apodidaktiky k čemuž měla v Polsku sklony historická již pravice. Osobně jsem velmi za obrození se v dnešním Polsku národní pravice či "konservy" - potřebujeme to velmi ve jménu pluralismu i jako reakce na jednostrannost dnešní doby. Ale nesoudím, aby jakákoliv politická síla by se měla jednostranně zabývat náboženskými záležitostmi! Víra je Boží a pouze jako taková se může zabývat stárostmi nad lidskými osudy. Nemámejme teky nezhměrně národní poslání s posláním Božím: Bůh ochrání Polsko, bude-li to Jeho vůle, ale Poláci musí dát Boží lásce "šanci", mohutnějše marálně, politicky a hospodářsky - to je náš pozemský úkol i závazek. Abychom ho znali nestačí se modlit, zpívat, chodit v procesích svítit sváteční dny a plekat nad svým ceudem. Bůh vymáhá od nás též sílu... Katolicismus "lidově-obřadový", pěkný a trvající věky odehrál a odehrává v Polsku ohromnou roli, zvláště se zasloužil jako vážný instrument odporu při zkoškách masové, administrativní laicizaci ve stalinovském období. Ale cožpek je to důvod, že má navědy zůstat JEDINÝM znamením a symbolem národní identity a víry, že zde nejsou jiné ctivosti a milosti a také jiné vyemancipované a reprezentativní společenské skupiny a skupiny národní?! Takovéto tvrzení by bylo zubožující a zavádějící, byloby důchovní závislostí na světonázorovém protivníkovi. Podobně se nehodící do universalismu víry by bylo přijetí teze, že existuje jakási jedna, uschematizovaná katolická teorie společensko-vládní, vysatačíc ji uskutečnit, a všechno na světě se zreguluje...Tygodnik Powszechny 1

ČSSR. V Československu byly vyneseny rozsudky ve věci "jazzové sekce" čili "skupiny Karla Srpa, Vladimíra Kouřila i ostatních tří osob" odsouzených za nedovolené výdělečné podnikání a nedovolenou činnost jedné ze sekcí neexistujícího již více než dva roky Českého svazu hudebníků. Tygodnik Powszechny 1.

Chile. V prodeji se objevil první nezávislý deník "La Epoca" lámející státní monopol v oblasti tiskové informace. Úvodník na začátku vyhlašuje boj za demokracii "dnes i zítra, zde i kdekoliv jinde".Tygodnik Powszechny 13/87.

Polsko. Lech Walesa o návštěvě Svatého Ctce: Pohledem z delší perspektivy je třeba si uvědomit historický význam této návštěvy v Polsku, v Gdaňsku. Musíme především pamatovat na to, jak je důležité, aby Papež-Polák na každém místě v Polsku zanechal svoji stopu, aby navštívil každé místo...A i jako lidé žijící v této zemi, potkávající se s těžkostmi a starostmi si jistě odneseme hodně z toho setkání. Možná lépe porozumíme naší cestě dnes a možnostem a logiku rozvoje v budoucnosti. Gwiazdy Morza 6/87.

ČSSR. Charta 77/10/87 - Blahopřání generálu Vilému Šachemířovi, Praha 12. února 1987: Pane generále, úpřímně blahopřejeme k Vašemu významnému životnímu datu, 80. narozeninám. Radujeme se z Vaší svěžesti a tvůrčí aktivity, kterou projevujete při psaní svých knih, cenných literárních záznamů pohnutých dějů II. svět. války...Súctou se skláníme před Vaším významným podílem na práci zppa vočejské vojenské služby v Anglii na počátku války a zvláště před hrčinskou účastí v boji proti fašismu na východní frontě. Skutečnost, že jste byl po mnoha bojových zásluhách československých i zahraničních válečných vyznamenáních v padesátých letech svévolně suspendován a s rodinou vystěhován z Prahy, pracovně postižen a že Vám byla později, po podpisu Charty 77 v r. 1977 prezidentem republiky odňata hodnost generálporučíka a všechna československá vyznamenání, že Vám bylo upřeno právo nosit i vyznamenání jiných států včetně sovětských, považujeme za černé skvrny československé politiky a historie. Věříme, že v našem kruhu se dočkáte plného ocenění své literární práce i svého válečného hrdinství. Vaše knihy Pod rozstříleným praporem, Na počátku stála smrt, Psáno na lafetě, Ve stínu popraviště jsou pozoruhodným svědectvím Vašich vlastních zážitků a zkušeností. Mluví Charty 77: Ing. Jan Litomíský, dr. Libuše Šilhánová, Josef Vohryzek. Infoch 77 - 3/87.